Dosarul nr.4r-3188/23 Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani
4-23031121-02-4r-09082023 Judecătorul Angela Catană

D E C I Z I E

29 noiembrie 2023 **municipiul Chișinău**

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Iurie Iordan
Judecătorii Elena Cojocari și Marcel Juganari

a judecat, în procedură scrisă, în lipsa părţilor, în ordine de recurs declarat de avocatul Tarlapan Artur în interesele contravenientului Moldovanu Ion împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 09 iunie 2023, în cauza contravențională a lui ***Moldovanu Ion*** învinuit în baza art.335 Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 28.02.2023 până la 09.06.2023;
în Curtea de Apel Chișinău din 09.08.2023 până la 29.11.2023.
Procedura de citare legal executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La data 22 februarie 2023, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, Nacu Gheorghe, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr.MAI05791727, prin care Moldovanu Ion se învinuiește în aceea că, la data de 31 ianuarie 2023, ora 11:00, pe adresa mun. Chișinău, str. *****, exercitând funcția de președinte a ACC nr.*****, samavolnic și-a exercitat dreptul efectiv, încălcând dreptul la libera circulație, a blocat accesul cu ascensorul în parcare, prin depunerea de către d-lui a cererii companiei „BasLift” ignorând astfel prevederile legii nr.218 din 24.10.2008.

Acțiunile lui Moldovanu Ion au fost calificate de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani în baza art. 335 al Codului Contravențional al RM, în legătură cu care fapt i-a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr MAI05791727 din 22.02.2023.

La data de 23 februarie 2023, în conformitate cu art.395 din Codul contravențional, prezenta cauza contravențională, pornită în privința cet. Moldovanu Ion a fost expediată spre examinare conform competenței în instanța de judecată.

2. *Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 09 iunie 2023*, s-a recunoscut Moldovanu Ion, născut la 04 septembrie 1955, IDNP 0962512547821, vinovat de săvârşirea contravenției prevăzute de art.335 din Codul contravențional, aplicându-i-se astfel o sancțiune contravențională cu amendă în mărime de 18 (optsprezece) unități convenționale, ceea ce în corespundere cu art.34 alin.(1) din Codul contravențional constituie 900 (nouă sute) lei.

S-a adus la cunoștința cet.Moldovanu Ion că, în corespundere cu prevederile art.34 alin.(3) din Codul contravențional, ea este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, şi, în aşa fel, se va considera că sancțiunea amenzii a fost executată integral.

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, avocatul Tarlapan Artur în interesele contravenientului Moldovanu Ion a declarat recurs, prin care solicită, admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 09 iunie 2023 prin care recurentul Moldovanu Ion a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional, cu dispunerea încetării procesului contravențional în privința recurentului Moldovanu Ion.

În motivarea recursului s-a indicat că, cauza contravențională a fost examinată de către instanța de fond fără participarea recurentului, care nu a fost citat legal.

Afirmă recurentul că citația expediată recurentului a fost restituită de oficiul poștal către instanța de fond cu mențiunea „nereclamat”. Invocând prevederile art. 382 alin. (2) Cod contravențional, art. 239 alin. (2) Cod procedură penală şi art. 22 Cod civil, instanța de fond a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Mai susține că la caz nu există nicio dovadă a faptului că recurentul Moldovanu Ion ar fi refuzat să primească citația. Restituirea de către organul poștal a trimiterii poștale cu mențiunea „nereclamat” nicidecum nu confirmă refuzul destinatarului de a recepționa trimiterea poștală. Destinatarul pur şi simplu nu era acasă la momentul sosirii colaboratorului poștal.

Menționează recurentul că ascensorul din scara 2 al blocului din str. Acad. S. Rădăuţanu, 3, mun. Chișinău, a fost dotat cu cip pentru acces la parcarea subterana

de către coproprietarii locurilor de parcare din subsolul blocului nominalizat, care sunt proprietate privată a persoanelor fizice şi nu se află în gestiunea ACC ***** (actualmente denumită *****). Ţine să menționeze în acest context că parcarea subterană avută în vedere este proprietate comună pe cote-părți a persoanelor fizice locatari ai blocului. Respectiv, măsura în cauză a fost luată nu de către administrația APC, ci de coproprietarii parcărilor din subsol, care au invocat necesitatea asigurării securității în parcarea subterană şi neadmiterii cazurilor de pătrundere a persoanelor străine în proprietatea lor privată, în același timp, coproprietarii locurilor de parcare au repartizat între ei cipuri de acces la subsol prin intermediul ascensorului avut în vedere. Din informația deținută de administrația APC, din cauza unor conflicte între coproprietarii parcărilor, cineva din aceștia a fost lipsit de cip de acces, motiv pentru care i se creează obstacole la accesul în parcare.

Astfel, indică că este în prezența unor conflicte dintre coproprietari, care urmează a fi soluționate conform prevederilor Codului civil al Republicii Moldova (art. 545 şi urm., în acest sens, recurentul Moldovanu Ion, în calitate de administrator al *****nu a exercitat nici un drept efectiv sau pretins cu încălcarea ordinii stabilite de lege, respectiv, în acțiunile acestuia nu se întrunesc elementele constitutive ale contravenției.

4. *Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță în raport cu argumentele recursului declarat, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul avocatului Tarlapan Artur în interesele contravenientului Moldovanu Ion este fondat şi urmează a fi admis, din următoarele considerente*.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și adoptă dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă a constatat încălcări ale normelor privind citarea obligatorie a părților.

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

5. În fapt, reieșind din materialele cauzei se reține că, la data 22 februarie 2023, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, Nacu Gheorghe, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr.MAI05791727, prin care Moldovanu Ion se învinuiește în aceea că, la data de 31 ianuarie 2023, ora 11:00, pe adresa mun. Chișinău, str. *****, exercitând funcția de președinte a ACC nr.*****, samavolnic și-a exercitat dreptul efectiv, încălcând dreptul la libera circulație, a blocat accesul cu ascensorul în parcare, prin depunerea de către d-lui a cererii companiei „BasLift” ignorând astfel prevederile legii nr.218 din 24.10.2008..

Acțiunile lui Moldovanu Ion au fost calificate de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani în baza art. 335 al Codului Contravențional al RM, în legătură cu care fapt i-a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr MAI05791727 din 22.02.2023.

Prin urmare, din materialele cauzei se atestă că instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Prevederile art.458 alin.(1) Cod contravențional stipulează că, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Se subliniază că, CEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art.6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței” obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, , pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se

expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

6. Art.455 alin.(1) și (3) Cod contravențional prevede că, *ședința de judecată a cauzei contravenționale are loc cu citarea părților. Neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei legal citate, fără motive întemeiate, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale*.

Colegiul explică faptul că, contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părților în proces civil sau penal de a cunoaște toate probele sau observațiile anexate la dosar și de a le comenta.

Prin urmare, din materialele cauzei rezultă că instanța de fond a examinat cauza în lipsa persoanei în privința căreia a fost intentat procesul contravențional, Moldovanu Ion, din motive neînțelese instanței de recurs, prima instanță, fără a lua în considerație faptul lipsei citării legale a ultimului, a examinat în fond cauza contravențională.

Or, în speță, se atestă că cauza contravențională a fost repartizată în mod aleatoriu judecătorului Angela Catană la data de 28.02.2023, fiind fixată ședință de judecată pentru data de 04.05.2023 ora 15:15. Ca urmare, la materialele cauzei contravenționale Colegiul reține că lipsește dovada recepționării respectivului act de către făptuitor, nefiind prezente nici careva înscrisuri ale Î.S. „Poşta Moldovei", care să ateste că citația a fost în imposibilitate din anumite motive să fie înmânată cet. Moldovanu Ion.

Prin urmare instanța de fond nu a luat în considerare faptul nerecepționării de către contestatar a citației, or urma să întreprinsă și alte măsuri în vederea îndeplinirii procedurii de citare legală a contravenientului, astfel judecând cauza în lipsa subsemnatului, încălcând în acest sens dreptul la apărare a recurentului garantat de Codul contravențional, Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7. Astfel, se reține că la judecarea cauzei nu au fost respectate prevederile legale ce ține de citarea legală a participanților la proces, nefiind respectată procedura de examinare a unei cauze contravenționale, în așa mod, încălcând dreptul părților la un proces echitabil și dreptul de a-și susține poziția. Astfel, Moldovanu Ion nu a avut posibilitatea de a prezenta probe în susținerea poziției sale, de a solicita audierea unor martori, de a înainta obiecții și de a face uz de toate celelalte drepturi garantate de art.6 din Convenție, inclusiv de dreptul de a se expune asupra circumstanțelor cauzei.

Potrivit art.382 alin.(2) și (3) Cod contravențional, citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită

sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. Citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective.

Cu privire la respectarea dreptului la apărare, CEDO a reținut posibilitatea „părții acuzate" (a contravenientului) de a solicita și obține audierea unor martori în condiții de contradictorialitate, de a depune obiecții, de a aduce explicații și de a cunoaște învinuirea adusă.

Relevantă pentru prezenta speță este cauza *Ziliberberg contra Moldovei* din 01.02.2005, unde Curtea Europeană a constatat, la §40, că articolul 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, *inter alia*, nu doar dreptul de a fi prezent, ci și dreptul de a audia și de a urmări procesul. Acest drept face parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi dedus din garanțiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 – „să se apere el însuși", „să întrebe sau să solicite audierea martorilor" și „să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere". Este dificil de a vedea în această cauză cum petiționarul ar fi putut să-și exercite aceste drepturi fără a-i fi respectate garanțiile minime ale dreptului la un proces echitabil.

Colegiul subliniază că, examinarea cauzei în lipsa participanților nu reprezintă altceva decât încălcarea principiilor contradictorialității, egalității și disponibilității părților de drepturile procesuale, deoarece pune din start într-o poziție defavorabilă partea absentă.

Respectiv, aceste încălcări de procedură nu-i dau posibilitate instanței de recurs să examineze cauza contravențională în fond, fără a trimite dosarul la o nouă examinare.

Mai mult, hotărârea instanței de fond nu reflectă toate circumstanțele invocate la judecarea cauzei de către partea apărării, nu atestă o analiză serioasă din partea instanței a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor, astfel soluția instanței de fond de principiu nu corespunde rigorilor art.462 Cod contravențional.

În consecință, Colegiul penal a reținut că instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției contravenientului.

Colegiul penal mai reține că, instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele invocate de făptuitor și nu a dat răspuns la cele mai importante obiecții ale acestuia vizavi de cauza examinată. Toate aceste circumstanțe pun la îndoială faptul că instanța de fond ar fi pătruns în esența cauzei și că ar fi examinat cauza obiectiv și multiaspectual.

8. Astfel Colegiul nu poate reține argumentele instanței referitoare la faptul că contravenientul Moldovanu Ion, prin nepreluarea corespondenței de la factorul poștal și sau prin necomunicarea modificării adresei de domiciliu, precum și neprezentându-se în judecată şi necomunicând motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea examinării cauzei pentru o altă dată se reține că se eschivează de la examinarea prezentei cauze contravenționale, or potrivit materialele cauzei contravenționale se atestă că contravenientul a fost citat o singură dată prin care nu a recepționat citația, nefiind în cunoștință despre data, locul și ora examinării cauzei, ceea ce atestă că petiționarul nu a fost în posibilitate să-și exercite dreptul de a participa efectiv la procesul său contravențional, astfel nefiindu-i respectate garanțiile minime ale dreptului la un proces echitabil, or una din garanțiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 CEDO *este să se apere el însuși.*

Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță *(a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija şi Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

Așadar, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, în mod complet și obiectiv, fără a clarifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesară respectarea normelor privind citarea obligatorie a părților, astfel că, Colegiul penal admite cererea de recurs, casează hotărârea contestată și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

1. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Admite recursul declarat de avocatul Tarlapan Artur în interesele contravenientului Moldovanu Ion, casează hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 09 iunie 2023, în cauza contravențională a lui ***Moldovanu Ion*** învinuit în baza art.335 Cod contravențional, și dispune rejudecarea cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței Iurie Iordan

Judecătorii Elena Cojocari

Marcel Juganari